

Startnotitie

Vervolgonderzoek Ontslagregelingen provincie Noord-Brabant

1 Aanleiding

Op 19 oktober 2007 namen Provinciale Staten (PS) unaniem het besluit om de Zuidelijke Rekenkamer te verzoeken een onderzoek in te stellen naar afvloeiingsregelingen voor medewerkers van de provincie Noord-Brabant in de periode 1997-2007.

De rekenkamer honoreerde het verzoek van PS en voerde vervolgens het onderzoek naar ontslagregelingen¹ eind 2007 uit.

In het besluit PS 59/07 E van PS werden de volgende onderzoeksvragen aan de rekenkamer voorgelegd:

- Passen de getroffen regelingen binnen de kaders van het ambtenarenrecht, de rechtspositieregelingen en CAO's?
- Hoe zijn deze verwerkt in de begroting en jaarrekening? Hadden PS dit kunnen controleren?
- Is er bij de toepassing van deze regelingen een onderscheid in toepassing te constateren tussen medewerkers uit de verschillende functies en bijbehorende salarisschalen?
- Wie is gemandateerd de ontslagregelingen te treffen en wat is de bandbreedte daarvan?
- Wat is de opinie van de onderzoeker over de getroffen regelingen in relatie met de ontslaggrond? Zijn deze reëel geweest?
- Zijn er behalve de in de media genoemde regelingen nog meer bijzondere ontslagregelingen getroffen in de onderzoeksperiode?
- Op welke wijze kan de rapportage aan PS van de in enig jaar getroffen ontslagregelingen in de toekomst plaatsvinden?

Op 6 december 2007 publiceerde de rekenkamer haar onderzoeksresultaten in het rapport *Loon naar werken. Ontslagregelingen provincie Noord-Brabant*. In het rapport formuleerde de rekenkamer een aantal conclusies. Ook werden door de rekenkamer aanbevelingen geformuleerd gericht op het oplossen van de problemen die in het onderzoek zijn gesignaleerd. Naar aanleiding van de aanbevelingen deden Gedeputeerde Staten (GS) een aantal toezeggingen.

¹ De rekenkamer hanteerde het begrip ontslagregeling, omdat het begrip ontslagregeling een neutralere betekenis heeft dan de begrippen 'afvloeiingsregeling' of 'vertrekregeling'.

Aanbevelingen van de rekenkamer op hoofdlijnen:

GS:

- Formuleer in het verlengde van de reeds geldende beleidslijn “geen regeling, tenzij...” aanvullend beleid over de afwikkeling van ontslagen, met inbegrip van de manier waarop met ontslagregelingen wordt omgegaan.
- Breid de huidige mandaatregeling uit met aanwijzingen over de procesgang rond ontslagregelingen.
- Leg iedere ontslagregeling ter expliciete goedkeuring voor aan het hoofd P&O.
- Indien een directeur bij het accorderen van eventuele ontslagregelingen een nader te bepalen bedrag in gezamenlijkheid overschrijdt, is expliciet goedkeuring nodig van de algemeen directeur.
- Laat ontslagregelingen waarvan het financieel belang uitstijgt boven één bruto jaarsalaris van de medewerker op wie de regeling van toepassing is, altijd toetsen door een onafhankelijke externe deskundige.
- Zorg ervoor dat een relatie gelegd wordt tussen de totale kosten van ontslagregelingen per directie en de beschikbare personele middelen voor diezelfde directie. Maak directeuren budgettair verantwoordelijk voor kosten van ontslagregelingen.
- Informeer de portefeuillehouder omtrent alle ontslagregelingen.
- Draag zorg voor een gezaghebbende positie van P&O ten opzichte van de afzonderlijke directeuren en de directieraad.
- Evalueer op nader met PS overeen te komen tijdstippen het provinciaal personeelsbeleid en besteed daarbij aandacht aan die onderwerpen die door PS als relevant worden benoemd.

PS:

- Beoordeel, al naargelang de door GS getroffen maatregelen, of het wenselijk is om in de opdrachtverlening aan de externe accountant speciale aandacht te vragen voor de controle op het treffen en uitvoeren van ontslagregelingen.
- Geef aan op welke manier PS geïnformeerd willen worden over ontslagregelingen en het financieel belang dat zij vertegenwoordigen.

GS erkennen dat de aanbevelingen van de rekenkamer waardevol zijn en geven aan dat deze gevolgd zullen worden.

In hun vergadering van 14 december 2007 neemt een overgrote meerderheid van PS een motie aan waarin het College van GS wordt verzocht om voor 1 april 2008 te komen tot een eenduidig en terughoudend beleid betreffende ontslagregelingen en hierbij de aanbevelingen van de Zuidelijke Rekenkamer onverkort te volgen.²

Met het oog op de aangenomen motie door de Staten kondigde de rekenkamer vervolgens aan om in 2010 nogmaals het provinciale beleid en de uitvoering hiervan met betrekking tot ontslagregelingen onder de loep te zullen nemen.

² De motie wordt aangenomen met uitzondering van de SP. De SP steunt de motie niet, omdat ‘een en ander te veel met de mantel der liefde bedekt wordt’.

In dit vervolgonderzoek gaat de rekenkamer na wat van de aanbevelingen van de rekenkamer en de toezeggingen van GS terecht is gekomen.

2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Met het vervolgonderzoek stelt de rekenkamer zich ten doel inzicht te geven op welke wijze GS en PS invulling hebben gegeven aan de aanbevelingen van de rekenkamer in het onderzoek naar ontslagregelingen uit 2007 en in hoeverre GS hun toezeggingen zijn nakomen.

Het onderzoek richt zich op de volgende hoofdvragen:

- Op welke wijze hebben GS de aanbevelingen van de rekenkamer uit het op 6 december 2007 gepubliceerde rapport *Loon naar werken* uitgewerkt?
- In hoeverre is de uitwerking van de aanbevelingen door GS in de praktijk gevolgd?
- Op welke wijze hebben PS invulling gegeven aan de (aan hen gerichte) aanbevelingen?

3 Aanpak onderzoek

3.1 Afbakening

De onderzoeksperiode van het onderzoek uit 2007 liep van 1 januari 1997 tot 1 juli 2007. De onderzoeksperiode voor het vervolgonderzoek zal lopen van 6 december 2007 tot 1 januari 2010.

3.2 Normenkader

In dit vervolgonderzoek zullen verschillende normen gehanteerd worden. Ten eerste zijn dit de normen die in het onderzoek van 2007 zijn toegepast.

Voorbeelden zijn vigerende wet- en regelgeving op het terrein van ontslag/arbeidsvoorwaarden en wat betreft dossiers, of deze aanwezig, volledig en van goede kwaliteit zijn.

Voor het vervolgonderzoek zijn daarnaast de aanbevelingen van de rekenkamer en de toezeggingen van GS naar aanleiding van het rapport van de rekenkamer een referentiekader / norm. Ook levert, indien van toepassing, na publicatie van het onderzoek uit 2007 nieuw geformuleerd beleid (richtlijnen en criteria) normen voor het daadwerkelijk handelen in de praktijk.

3.3 Onderzoeksmethode

De rekenkamer richt het vervolgonderzoek langs twee lijnen in.

- Een onderzoek naar de wijze waarop invulling is gegeven aan de oproep van PS om te komen tot een eenduidig en terughoudend beleid betreffende ontslagregelingen met inachtneming van de aanbevelingen van de rekenkamer. De onderzoeksperiode voor dit deel van het onderzoek begint op 6 december 2007 en loopt tot 1 januari 2010.
- Een onderzoek naar ontslagregelingen in de periode na 1 juli 2008. De rekenkamer heeft daarbij de onderzoeksperiode vastgesteld op alle ontslagen in de periode 1 juli 2008 tot 1 januari 2010.

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen worden daarvoor relevante documenten verzameld en bestudeerd.

Daarnaast worden de personeelsdossiers bekeken van alle medewerkers die de dienst hebben verlaten in de periode 1 juli 2008 tot 1 januari 2010 of met wie in deze periode is overeengekomen dat zij op een afgesproken datum de dienst zullen verlaten, waarbij die ontslagen waar een regeling van toepassing is, verder worden geanalyseerd. Ter aanvulling en toetsing van de bevindingen die volgen uit de document- en dossieranalyse worden vervolgens interviews gehouden met betrokkenen binnen de provincie.

De resultaten van het onderzoek zullen in het najaar van 2010 worden gepubliceerd.